

Rahvusooperis võidutseb "Armastuse valem"

04.11.2008 00:01

Toomas Kuter

Hiljuti esietendus rahvusooperis Estonia Argentina kirjaniku Ester Vilari romaani "Nina Glucksteini matemaatika" aineil Maimu Bergi ja Mari Vihmandi libreto alusel valminud eesti algupärane ooper "Armastuse valem", mille helilooja on samuti Vihmand.

Võiks arvata, et ooperi valmimisel tegev olnud põhiliselt daamide seltskond on lavale toonud midagi feminismi tippteose sarnast, ent õnneks päris nii ei ole. Uudselt mõjuv lavastus on huvitavalt kujundatud ja efektselt valgustatud. Liis Kolle, Ann Lumiste ja Airi Erase koostöö on head vilja kandnud. Selles suhteliselt naiselikus ooperis on naise hingeelu avamine esiplaanil, kuid samal ajal ei saa öelda, et teos on vaid daamidele mõeldud.

Muusikaline valem inimhinge omastamiseks

Mari Vihmandi ooper toob esile maailmas kõige tavapärasemalt esineva armastuse ning pakub valemi, mille järgi naine suudab meest alati ohjes hoida ning tema iha ja kirge pidevalt sütitada.

Võttes aluseks vanad kultuurid ja religioonid või näiteks mõne uudse religioosse suunitluse, võiks seda nn armastust pigem omamisinstantiks nimetada.

Tänapäevast maailma arvestades pole see tepe mitte pahe, sest just niisugusel kujul armuvajaduste rahuldamine pakub meie päevil enim naudingut. Ka nii võib, see on eluline, põnev ja väga naiselik.

Ooperit tasub kindlasti vaatama minna, kas või uudishimust. Kui I vaatus mõnele muusikat vähem hindavale inimesele kohati arusaamatu tundub, tasub ära oodata II vaatus, kus mõndagi muutub nii laval toimivas kui ooperi meloodilises plaanis.

Selgelt on tunda, et ooper on valminud lavastaja, kunstniku ja helilooja samaaegse koostööna, mis teeb sellest ühtlaselt hingava ja elava terviku. Kõik on veidi teistsuguses võtmes, kui ooperi puhul harjunud oleme.

Helen Lokuta ja Riina Airene

Estonia solistidest teevad etenduses kaasa kaunitarid Helen Lokuta, Janne Ševtšenko, Angelika Mikk ja sarmikas Riina Airene. Peakangelanna Nina Glucksteini roll on Lokuta kanda, ta laulab seda vabalt, kauni ühtlase vokaali ning just Glucksteini armastuse valemile vajaliku näilise kergemeelsusega.

Armastuse valemi saladus on lihtne, selle võib kokku võtta vana elutõega, et anna janusele juua vaid siis, kui tal seda väga vaja on. Lokutale sobib Nina roll, temas on parajal määral pahelist sensuaalsust, mis osatäitmise nauditavaks teeb. Vokaalselt tuleb ta partiiga kenasti toime.

Ninale on vastukaaluks Roberta Cómez Dawson (Riina Airene), kuulus ja armastatud vananev luuletaja, kes tänu sellele, et ta armastuse valemist kasutanud ei ole, on jäänud üksikuks ja armastuseta.

Rahva armastus ei asenda ju ilmaski selle ühe, kõige vajalikuma inimese armastust. Airene on veenev ning hingeminev, küllalt keerulise vokaalpartii toob ta kuuldavale nüansseeritult ja raskusteta. Tema ja Lokuta roll on muusikaliselt õhtu suurimad õnnestumised. Airene loodud Dawsoni kerget ängi ja ruineeritust on huvitav jälgida. See on ehe ning väljendub muusikaski.

Meeskangelase, populaarse tangolaulja Chucho Santelomo (René Soom) elu ülesanne on laulmise kõrval Ninat armastada. Chucho puhul toimib Nina armastuse valem 100 protsenti.

Naise targalt reguleeritud omamisinstant pakub mehele pidevalt võimalusi ihaldatud uuesti vallutada ja talle meeletuid kingitusi teha.

Soomil on meeldiv bariton, mis kohati kaunitämbriks lüüriline. Eriti hästi õnnestub tal ooperi II vaatuse

lõpus kõlav laul, mille ta armastatule juba teispoosusest esitab.

Harjumatu ja uudne traagika

Armastus, eriti kui tegu kuulsustega, ei jäta kunagi ükskõikseks kirjutavat meediat. Nõnda on ooperisse põimitud ajakirjanikud, kes tegelikult intriigi tekitavadki ning Nina ja Chucho loo traagilise lõpuni viivad. Viie ajakirjaniku (Angelika Mikk, Janne Ševtšenko, Juuli Lill, Andres Köster ja Priit Volmer) kvintett on värvikas, illustreerides suurepäraselt kangelaste lugu ja iseloomustades ühtlasi tabavalt tänapäevast meediat.

Aeg-ajalt kõnnib üle lava akordionist Jaak Lutsoja, paralleelselt lauljate Lokuta ja Soomiga on tegevad tantsusolistid Seili Loorits-Kämbre (Nina) ja Vitali Nikolajev (Chucho). Ooperi lõpetavad tsirkuseartistid Elyca Edovald ja Joel Dullroy, kohati näitab end ooperikoor ning lavasügavustes vahelduvad video- ja valgusinstallatsioonid. Kõik kokku loob tõesti ooperile harjumatu õhustiku.

Seda ooperit pole kerge mängida-laulda, sest Vihmandi muusika on struktuurilt keeruline ja etteaimamatu. Aga orkester saab oma ülesandega hästi hakkama.

Lugu lõpeb traagiliselt. Rahvas ei andesta Chuchole tema armastust. Mees hukub oma kontserdi ajal, hoides käes hõbedast nuga, mille Nina oli talle kinkinud. Nina aga laseb end maha tund aega pärast Chucho surma hõbedasest püstolist, mille mees oli talle andnud. Armastuse valem on saavutanud igavese võidu, vähemasti sellel õhtul rahvusoperis Estonia.

©2002-2004 Pärnu Postimees